

Wrocław, dnia 21 marca 2011 r.

RPO-668610-XX-720.6/11/NK

Informacja
o czynnościach przeprowadzonych z upoważnienia Rzecznika Praw
Obywatelskich w Pomieszczeniach dla Osób Zatrzymanych
Komendy Powiatowej Policji w Oleśnicy
(Wyciąg)

1. Wprowadzenie.

W dniu 7 marca 2011 r. do Pomieszczeń dla Osób Zatrzymanych Komendy Powiatowej Policji w Oleśnicy, przy ul. Hallera 3 (zwanymi dalej: PdOZ lub Izba), udał się przedstawiciel Rzecznika Praw Obywatelskich.

Wykonując zadania Krajowego Mechanizmu Prewencji, przedstawiciel Rzecznika sprawdził na miejscu sposób traktowania osób zatrzymanych, dokonując oceny pod względem ich ochrony przed torturami oraz okrutnym, nieludzkim lub poniżającym traktowaniem.

W ramach wizytacji:

- przeprowadzono rozmowę na temat funkcjonowania Izby z funkcjonariuszami pełniącymi służbę w PdOZ;
- dokonano oglądu Izby, w tym: pokoi dla osób zatrzymanych, pokoju przyjęć, pokoju sanitarnego oraz magazynów przeznaczonych do przechowywania bielizny pościelowej i rzeczy przekazanych do depozytu;
- zapoznano się z książką przebiegu służby.

Dokonane ustalenia przedstawiciel Rzecznika Praw Obywatelskich wstępnie przedstawił i omówił z Zastępcą Komendanta Powiatowej Policji w Oleśnicy.

Ponadto, po zakończeniu wizytacji przeanalizowano Protokół z kontroli Państwowej Inspekcji Sanitarnej MSWiA przeprowadzonej w dniu 28 maja 2010 r.

2. Charakterystyka Izby.

Pomieszczenia dla Osób Zatrzymanych usytuowane są na parterze jednego z budynków Komendy Powiatowej Policji w Oleśnicy. W ich skład wchodzi 3 dwuosobowe pokoje. W czasie wizytacji w Izbie nikt nie przebywał.

Pomieszczenia przeznaczone są zarówno dla osób zatrzymanych, jak i osób doprowadzonych w celu wytrzeźwienia.

Służbę w Izbie pełni na zmianie dwóch funkcjonariuszy. Ze względu na małą pojemność Izby i stosunkowo niewielki zakres obowiązków, wykonują oni również inne zadania, niezwiązane z działalnością Izby.

3. Ogląd Izby.

Pomieszczenia Izby, poza pokojem sanitarnym, są w złym stanie, a ich wyposażenie jest zużyte i nie spełnia wszystkich wymogów określonych w rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 13 października 2008 r. w sprawie pomieszczeń w jednostkach organizacyjnych Policji przeznaczonych dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia oraz regulaminu pobytu w tych pomieszczeniach (Dz. U. z 2008 r. Nr 192, poz. 1187), zwanego dalej rozporządzeniem.

Wyposażenie pokoi dla osób zatrzymanych stanowią jedynie prycze i stół. Brak jest natomiast taboretów lub ław. Stoły, przymocowane do podłogi, mają na rogach ostre zakończenia, co nie spełnia wymogów bezpieczeństwa określonych w rozporządzeniu. Prycze mają kanty zaokrąglone. Materace leżące na pryczach są bardzo zużyte. W czasie wizytacji na każdej z pryczy znajdowały się dwa koce, poduszka i pościel, w dobrym stanie, ale nosząca w niektórych przypadkach ślady użytkowania. Funkcjonariusz pełniący służbę w Izbie wyjaśnił, że podlega ona wymianie na czystą po zakwaterowaniu nowej osoby.

Okna w pokojach dla osób zatrzymanych nie są uchylne, jednakże w każdym pokoju funkcjonuje sprawna wentylacja mechaniczna. Okna zabezpieczone są od

zewnątrz kratą, a od strony wewnętrznej siatką stalową. Oświetlenie w pokojach jest odpowiednie do czytania i pisanie. Każdy z pokoi został wyposażony w sygnalizację przyzywową.

Drzwi wejściowe do tych pokoi wyposażone są w zasuwę i zamek mechaniczny. Wizjer w drzwiach zabezpieczony jest szkłem hartowanym od wewnątrz oraz ruchomą przesłoną od strony korytarza.

Ściany wszystkich pomieszczeń są pomalowane farbą spełniającą warunek zmywalności i odporności na działanie wilgoci oraz preparatów czyszczących – dezynfekujących, określonego w § 6 ust. 1 pkt 1b) rozporządzenia. Ściany w pokojach dla zatrzymanych oraz pokoju przyjęć są jednak miejscami bardzo zniszczone z powodu zawilgocenia i zagrzybienia.

Podłogi w pokojach dla osób zatrzymanych wykonane są drewna, pomalowanego farbą zmywalną.

Wszystkie pokoje dla osób zatrzymanych zapewniają powierzchnię przypadającą na jedną osobę nie mniejszą niż 3 m².

Pokój sanitarny wyposażony jest w jeden natrysk, dwie umywalki i miskę ustępową, oddzieloną od reszty pomieszczenia drzwiczkami uchylnymi. Urządzenie umożliwiające regulację temperatury i strumienia wody doprowadzonej do natrysku znajduje się poza pokojem. Podłoga i ściany w pokoju sanitarnym wyłożone są płytkami ceramicznymi. Podczas wizytacji było tam czysto i ciepło (ogrzewanie zapewnia kaloryfer).

Z informacji udzielonych przez funkcjonariusza pełniącego służbę w PdOZ wynika, że zatrzymani rzadko wyrażają chęć skorzystania z natrysku. Funkcjonariusz przyznał jednak, że nie są oni informowani o takiej możliwości przy przyjęciu do Izby.

Mydło i papier toaletowy wydawane są zatrzymanym na ich żądanie. Funkcjonariusze wydają również na żądanie materiałowe ręczniki, choć czynią to niezbyt chętnie ze względu na możliwość wykorzystania ręcznika do próby samobójczej. W pomieszczeniach brak jest ręczników jednorazowych.

W Izbie brak jest wydzielonego pomieszczenia, w którym zatrzymani mogliby używać wyrobów tytoniowych. Umożliwia się im to natomiast przy otwartych

drzwiach prowadzących na podwórze wewnętrzne, zabezpieczonych zamkniętą kartą wewnętrzną.

W Izbie brak jest oddzielnego pokoju do przygotowywania lub podgrzewania posiłków, gdyż posiłki w jednorazowych opakowaniach dostarczane są przez siedem dni w tygodniu z pobliskiej stołówki. Ponadto na życzenie funkcjonariusze wydają zatrzymanym ciepłe napoje i wodę .

W Izbie znajduje się magazyn na czystą i brudną bieliznę pościelową oraz na rzeczy przekazane do depozytu. W odrębnym pomieszczeniu przechowywana jest odzież osób chorych zakaźnie. Na wyposażeniu Izby znajduje się również odzież zastępcza, wydawana osobom, których ubranie nie nadaje się do użytku.

Przyjęcia osób zatrzymanych i doprowadzonych do wytrzeźwienia odbywają się w wydzielonym pomieszczeniu, które pełni również funkcję gabinetu lekarskiego. Wyposażone jest ono w biurko, krzesła, łóżko oraz szafę do przechowywania materiałów sanitarnych (maseczki jednorazowe, opatrunki). W pomieszczeniu tym przeprowadza się również kontrole osobiste. Jeżeli przyjmowaną do Izby osobą jest kobieta, wówczas kontroli dokonuje jedna z funkcjonariuszek zatrudnionych w Komendzie Powiatowej Policji.

W pomieszczeniu tym brak jest tekstu Regulamin pobytu osób umieszczonych w pomieszczeniach dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia. Nie ma go również w żadnym innym pomieszczeniu Izby. Z wyjaśnień funkcjonariusza pełniącego służbę w Izbie wynika, że nie jest on udostępniany do wglądu osobom przyjmowanym do Izby. Według zapewnień funkcjonariusza, osoby te są jednak zapoznawane z przysługującymi im prawami. Z rozmowy z nim wynikało jednak, że informacja ta jest niepełna (nie obejmuje np. uprawnień do skorzystania z natrysku czy nieodpłatnych środków czystości).

W Izbie nie jest zatrudniony lekarz, jednak zapewniona jest możliwość przyjazdu lekarza do Izby, po uprzednim telefonicznym zgłoszeniu. W razie potrzeby, funkcjonariusze dowożą zatrzymanych do pobliskiego szpitala. Apteczka znajduje się w przylegającym do Izby pomieszczeniu dyżurki Komendy. Funkcjonariusze mają do dyspozycji również alkomat.

Pomieszczenia Izby są monitorowane całodobowo. Obserwacji podglądu z kamer dokonuje funkcjonariusz z przylegającym do Izby pomieszczeniu dyżurki Komendy.

4. Analiza dokumentacji Izby.

Z udostępnionych danych statystycznych wynika, że w 2010 r. w Izbie umieszczono 723 osoby, z czego 166 do wytrzeźwienia, a 365 w związku z podejrzeniem popełnienia przestępstwa. W 2011 r. do dnia wizytacji przebywały w niej 132 osoby.

Analiza książki przebiegu służby nie dostarczyła informacji wskazujących na przypadki zatrzymania osób na czas przekraczający granice określone przepisami prawa.

Z informacji przekazanych przez funkcjonariuszy pełniących służbę w PdOZ wynika, że od kilku lat nie doszło tam do żadnego wypadku nadzwyczajnego ani przypadku samoagresji.

Od początku 2010r. do dnia wizytacji nie przeprowadzono żadnych postępowań dyscyplinarnych wobec funkcjonariuszy pełniących służbę w Izbie. W okresie tym nie wpłynęła również żadna skarga od osób zatrzymanych, dotycząca pobytu w Izbie ani nie wszczęto żadnego postępowania sądowego przeciwko Izbie i jej pracownikom.

W wyniku kontroli przeprowadzonej w dniach 25 – 28 maja 2010 r., która wykazała m. in. liczne zawilgocenia w niektórych pomieszczeniach Izby, Państwowy Inspektor Sanitarny MSWiA wydał w dniu 7 czerwca 2010 r. decyzję, w której nakazał m. in. zapewnić prawidłowy stan techniczny ścian w pokojach dla zatrzymanych i pokoju lekarskim do dnia 30 czerwca 2010 r. Obowiązek ten do dnia wizytacji nie został wykonany. Zastępca Komendanta Powiatowej Policji w Oleśnicy wyjaśnił, że spowodowane jest to brakiem środków finansowych. Podał również, że do Państwowego Inspektora Sanitarnego MSWiA wystosowany został wniosek o prolongatę wyznaczonego terminu.

5. Rozmowy przeprowadzone z zatrzymanymi.

Podczas wizytacji nie przeprowadzono żadnej rozmowy, gdyż nikt w Izbie nie przebywał.

7. Wnioski.

Czynności przeprowadzone przez przedstawiciela Krajowego Mechanizmu Prewencji w Pomieszczeniach dla Osób Zatrzymanych Komendy Powiatowej Policji w Oleśnicy pozwoliły, że – generalnie rzecz biorąc – przestrzegane są prawa osób tam umieszczanych. Poczynione ustalenia nie dały podstaw do stwierdzenia, aby warunki w wizytowanej jednostce były na tyle dotkliwe, by można je uznać za okrutne, nieludzkie lub poniżające.

Niemniej jednak, w celu poprawy stanu przestrzegania praw przysługujących Krajowy Mechanizm Prewencji zarekomendował:

1. pilne przeprowadzenie remontu pokoi dla zatrzymanych i pokoju przyjęć; należy wyasygnować na ten cel niezbędne środki finansowe;
2. usunięcie ostrych zakończeń rogów stołów w pokojach dla zatrzymanych;
3. wyposażenie pokoi dla zatrzymanych w taborety lub ławy;
4. przekazywanie osobom zatrzymanym pełnej informacji o ich uprawnieniach, stosownie do postanowień § 1 ust. 1 Regulaminu pobytu osób umieszczonych w pomieszczeniach dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia oraz § 10 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 26 lipca 2005 o sposobie postępowania przy wykonywaniu niektórych uprawnień policjantów;
5. umieszczenie w pokoju przyjęć, w widocznym miejscu, tekstu Regulaminu;
6. zapewnienie każdej osobie zatrzymanej rzeczywistej możliwości zapoznania się z treścią Regulaminu, np. poprzez czasowe udostępnienie egzemplarza Regulaminu do pokoju;
7. zapewnienie otrzymania przez wszystkich zatrzymanych ręcznika i mydła na czas potrzebny do ich użycia, które, stosownie do postanowień § 10 ust. 5 Regulaminu pobytu osób umieszczonych w pomieszczeniach dla osób

zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia, winny być wydawane niezależnie od tego, czy osoba zatrzymana tego zażąda;

8. usuwanie brudnej bielizny pościelowej bezpośrednio po wykwaterowaniu osoby, która z niej korzystała.

W udzielonej odpowiedzi Zastępca Komendanta Powiatowego Policji w Oleśnicy poinformował o przeprowadzeniu remontu pokoi dla zatrzymanych i pokoju przyjęć, jak również o zlikwidowaniu ostrych krawędzi stołów w pokojach. Podał również, że w pokoju przyjęć umieszczono tekst Regulaminu, a dodatkowo każdej osobie zatrzymanej czasowo udostępnia się egzemplarz Regulaminu w celu zapoznania się z jego treścią. Brudna bielizna usuwana jest niezwłocznie po wykwaterowaniu osoby zatrzymanej. Każdej osobie zatrzymanej udostępniane są ręcznik i mydło na czas potrzeby do ich użycia. Zastępca Komendanta Powiatowego Policji poinformował również, że podczas odprawy służbowej funkcjonariusze pełniący służbę w Izbie zostali zobligowani do przestrzegania postanowień Regulaminu i zapoznani z treścią Informacji powizytacyjnej Krajowego Mechanizmu Prewencji. Polecono także ich bezpośrednim przełożonym zwiększyć nadzór nad przestrzeganiem praw osób zatrzymanych.